

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VI. Mos omnium haereticorum in sacerdotum vitia invehendi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

narum rerum cupidam, doctrinæ suæ zizania disseminaret. Tam hic vero quam reliqui illud in primis agebant, ut Professores & Rectores iuuenturis ad suas partes adiungerent; nō ignari, quemadmodum prostrato imperatore facili plerumq; est victoria; sic his veluti iuuenturis deuictis ducibus, facile gregarios illos milites ductū illorum & auspicia sequi solitos, manus quoque præbituros. Et quidem ille quem Boni viri nomē assumpsisse diximus, Aginni, quod oppidum prima mihi cunabula præbuit, Rectorem quendam scholasticæ iuuenturis Sarrafinum nomine, suarum partium obtrusit, qui primus Caluinismum ibi, licet recte, docuit. Eimox succenturiatus fuit eiusdem conditionis homo, Vindocinus nomine: qui primus in prædicto oppido ob hæresin vtricibus flammis vstulatus fuit. Mox huc illuc alij circummissi sunt, in Aquitania præsertim, Andreas Melanchthon Germanus Toninum; Andreas Caruius Atrebatensis Villam nouam, sub scholastici magistri habitu theologi seu Ministri munus exercens; Andreas de la Voye Picardus ad fanum S. Fidei; alij alio. Possem equidem plurium eiusmodi hominum nomina hoc loco citare; sed duos illos commemorasse mihi sufficit, ut tam Caluini quam ab ipso missorū Apostolorum fraus & astutia, tanto melius appareat, ut qui hac potissimum ratione, corruptis nimirum præceptoribus, perniciosæ suæ doctrinæ virus scholasticæ iuuenturi instillare saregerunt, Memini Burdigalæ ex horum numero, sed inferioris subelli Pædagogum aliquem, Valesium nomine, consuetudinem illam qua initio lectionis cruce se quisq; signare solebat, tamquam ineptam & simiis potius convenientem irritasse; deinde priuatim capita quædam nouæ religionis, veluti per ludum & iocum inculcasse. Qua arte quid mirum si animos nostros adhuc tenellos facile subegerit? nam

Quo semel est imbuta recens, seruat odor
Testa diu.

Quemadmodum videmus, ea quæ prima animis pueritiæ impressa sunt, difficilime vbi vel paullulum radices egerint, euelli. Vt enim oculi maligni vel aspectus quoque ad ipsum infantium cor facile penetrat, eique virus quodammodo affundit; sic teneri iuuenturis animi hæreseos a conito facile intoxicantur, nisi bonis remedijs præseruariis, ut vocant, & in primis impenetrabili illo quem

Polybius Cordis custodem appellat, lapide muniti sint. Et hoc quidem modo, ut ad propositum redeam, à Caluino missi Mercurij in duabus illis Academicis, Tolosana scilicet & Pictauiensi, plurimum damni dederunt. Quid vero hoc mirum in iuuenibus, quibus sanguis calet, & animus futuri improuidus & periculi securus, cæca tam nouarum rerum quam falsæ libertatis cupiditate flagrat? Quid gratius his prædicari poterat, quam à carniū esu etiam diebus vetricis non abstinendū, non ieiunandum, non peccatorum exomologesia apud sacerdotem esse faciendam? Et alioqui ita comparatum est, ut noua etiam quæcumq; magis placeant quam vstata. Quocirca minus miror, non paucos noua hæc dogmata ita mordicus fuisse amplexos, ut etiam imberbes fere adhuc tam corporis quam animæ iacturam facere maluerint quam hæresi renunciare. Adeo scilicet peruersus ille spiritus animos illos teneros fascinauerat. Et hi quidem, ut est ætas illa, vbi semel frænos ruperit, ad quidvis audendū proiecta, primi famosos contra Ecclesiam libellos templorum valuis affixerunt, feres effregerunt, statuas deiecerunt, baptisteria foedissime conspurcarunt, mille denique insolentias; noctu præsertim, vel sacrilegia potius, commiserunt. Crescente indies furiosorum hominum numero conuentus haberi publice cœpit, & Ministri quidam electi sunt, qui verbum Dei, quod nūquam didicerant, docerent. Decretum etiam, ne cui scholarium, qui Veritatis cognitionem haberet (huius enim prætextu tamquam clypeo utebatur) sine Ministrorum licentiâ domum discedere liceret, ut ipsorum restantur Historiæ. Discedentes vero ab iisdem copiose instruebantur, quomodo domi & alibi passim se gerere, & quas diuini verbi amplificandi rationes inire deberent.

Ne vero necessaria ad hanc rem deessent subsidia, multis libellis partim contra Ecclesiasticos diffamatorijs, partim formulas quasdam præcandi & nouæ fidei capita continentibus, emissarij illi instructi fuerunt. Francisci I. enim & Henrici II. temporibus libelli illi Catechistici, qui postea regnante Francisco II. tanto numero in publicum euolarunt, clanculum tantum circumferebantur. Dici vero vix potest, quam late pestis hæc inter Gallicam iuuentutem per totum ferè regnum breui tempore prospersit, alijs alios inficientibus, dum quisque nouæ illius religionis secreta explicari conatur. Videre erat passim textores, sutores, sartores, fullones, institores, vel clam vel palam etiam

etiam ad populum è verbo Dei, uti iactabant, declamantes, & novas fundantes Ecclesias. Constat certe, Anno M. D. XL. in omni horum numero vix quemquam litteratum fuisse. Satis illis erat, si nouum Testamentum vulgari lingua legere, & in eptis quibusdam ratiunculis Catholicorum dogmata impugnare & in dubium reuocare, omnia deniq; suo more explicare possent. Ecce ex quam tenuibus iuris ad tantam magnitudinem progressa sit hæresis! Et quamvis istorum hominum quibus contra Catholicam fidem utebantur, leuia admodum essent & futilia argumenta, eadem tamen ad multorum implicandas conscientias nimis magnam vim habuerunt, eorum præsertim, quibus melior deinde instructio non obtigisset.

DE IMAGINVM VSV, OB QVEM
multi Catholicam religionem repudiarunt.

CAPVT XII.

ARGVMENTVM.

- I. Imaginum seu statuarum vsus in Ecclesia, Caluinisti præcipuus rebellionis prætextus.
- II. Vox Imago male pro Idolo sumitur.
- III. Dei præceptum de Idolis quomodo intelligendum.
- IV. In Deum nulla cadit contrarietas aut repugnantia.
- V. Imagines apud Christianos in honorem Dei erecta.
- VI. Ad quid conducant.
- VII. Caluinista Dei confracta imagine, diaboli integram relinquunt.
- VIII. Quomodo Catholici Sanctorum imaginibus vtantur.

VNA ex præcipuis causis, ob quas multi ex clarissima Ecclesie luce in spissas hæreses & errorum tenebras præcipitarunt, illa erat, quod dicerent, honorem vni Deo debitum, à Catholicis imaginibus tribui. Quum enim in Biblijs legissent illud, *Nefacias tibi imaginem, &c.* (quod tam incepte verum quam male intellectum est) statim Catholicos veluti idololatrias condemnabant, Ecclesiam idololatriæ synagogam appellantes, ut qua di lignei & lapidei adorarentur: quam rem infamiam plenam & Deus ipse summe oderit, & o-

mnes veri Christiani semper vehementer sint detestati. Quare illo præcepto, *Nefacias tibi imaginem, &c.* auditorum aures in omni fere sermone obuerberabant, atque eo vno Catholicos nihilo paganis & idololatriis meliores esse, conuinci posse asserabant: quos tamen non Catholicos, sed Papistas appellabant, nouo quidem nomine, sed cuius pudere neminem debeat; quum nihil aliud eo significetur, quam Catholicos spirituales esse infantes Sanctissimi Domini nostri Papæ, Dei in terris Vicarij.

II. Noui illi Bibliorum traductores atque interpretes, vel corruptores potius, ut in plerisque alijs locis libidini suæ contra conscientiam nimis indulserunt; ita tam in capite IV. Deuteronomij quæ alibi voci *Idolū, imaginis* nomen substituerunt; quasi nescientes scilicet, *Imaginem* genus esse, ut Dialectici vocant, *Idolum* speciem; speciem vero sub genere, non autem genus sub specie comprehendit. Quid, quod in Gallica etiam lingua vox *Idolum* semper in malam partem sumitur, non ita *Imago* Nam & Iesus Christus Dei Imago; & homo quantumuis vilis & abiecta creatura ad Dei Imaginem conditus dicitur. *Imaginum* vsus est, ut & templis ornamento sint, & ijs quorum res gestas & victorias repræsentant. *Idola* vero ideo eriguntur, vt animos hominum ad sacrilegum falsorum deorum cultum abducant. Quin etiam *Idolum*, ut D. Paulus testatur, nihil est, quia rem scilicet quæ non est repræsentat. Etiam pueris in schola notum est, *Imaginem* semper ad aliquid referri; *idolum* vero ad nihil aliud quam ad seipsum. Eustathius in XI. *Odyssæ*, *Idolum* esse ait velut *umbram* quandam, aut mente conceptum phantasma, quod veri nihil in se habet. Et hinc illorum quos pagani adorant deastrorum statua, *idola* appellata sunt: quæ licet materia & certa forma constent, nihil tamen quod in rerum sit natura, sed vanum tantum, & id quod numquam Deus fuit, immo ne id quidem quod illis adumbratur, repræsentant.

III. Præceptum vero de *Idolis* non faciendis aut colendis, quod à Deo populo recens ex *Egypto* educto datum fuit, de illis tantum quæ *Egypti* adorabant, *idolis* intelligendum est. Quia enim verendum erat, ne populus diuinitus electus, ex longa *Egyptiorum* consuetudine & cohabitatione contagionis aliquid traxisset, eoque facile ad falsos Deos colendos abduci posset; impietati huic non sine grauissima causa per præceptum hoc occurrere voluit. Sed age. Aut Deus hoc mandato omnes imagines prohibuit, aut aliquas tantum, eas